

gradvis indsnævres og – sammen med specialefagene – rettes mod en specifik kompetence.

Specialet (specialefagene og specialeopgaverne) omfatter et snævrere område (fx personvognsteknik inden for de mekaniske områder eller dekoration inden for det merkantile område). Eleverne skal i specialefag opnå det højeste erhvervsfaglige niveau inden for et mere specifikt område. Specialefag vil typisk være koncentreret i afslutningen af uddannelsen.

Undervisningen vil normalt skulle afsluttes med en eller flere specialeopgaver, som demonstrerer en helhed af færdigheder og kundskaber af praktisk, teoretisk, generel og speciel art.

Specielt for handelsskoleområdet, hvor det forudsættes, at grundfag – i hvert fald i en periode – træder i stedet for områdefag, vil der være et hensyn til, at undervisningen fortsat kan gennemføres integreret med almene discipliner og retningsfaglige discipliner.

Til § 27

Skolerne vil være forpligtet til at udbyde et rimeligt antal *valgfag*, der må være så varierede under hensyn til elevernes interesser, at eleverne får reelle muligheder for at foretage et valg.

Ved et væsentligt element af valgfag også i "faglig henseende" vil man kunne understøtte tilpasningen af undervisningen til elevernes forudsætninger og interesser – herunder deres fremtidsmål – og derved fremme deres motivation og udbytte. Det vil kunne bidrage til at udvikle elevernes kreativitet, fordybelse og selvstændighed m.v. Samtidig skal der blandt valgfagene være fag, der har betydning med henblik på at forberede og motivere eleverne til videreuddannelse, herunder videregående uddannelse.

Der forudsættes endvidere et udbud af valgfag, der er "af betydning med henblik på kvalifikationsbehov og beskæftigelsesmuligheder i skolens lokalområde". Bestemmelsen er på linie med andre decentraliseringsbestrebelse i lovforslaget.

Udbuddet af lokale tilvalgsfag forudsættes at ske i samarbejde med det lokale uddannelsesudvalg.

Valgfagene vil være såvel teoretiske som praktiske og dermed et naturligt supplement til den erhvervsorienterede undervisning, dels for elever, som ønsker at udbyde mere specielle aspekter i deres uddannelse, dels for elever, som ønsker en større bredde, og endelig for elever, som særligt interesserer sig for kreative/designmæssige aspekter.

De studieforberevende valgfag i uddannelserne vil i stigende grad omfatte fag, som er udviklet specielt til erhvervsskoleelever (fx prøveforberedende tek-

nisk matematik, naturlære og sprog), men som samtidig har generel værdi, og vil stadig, men i aftagende grad, omfatte fag fra folkeskolen og hf. Det skal her tages i betragtning, at strukturelle grunde – fx at den skolemæssige del af erhvervsuddannelserne er opdelt i kortere eller længere ophold – nødvendiggør, at den prøveforberedende undervisning kan opdeles i kortere moduler.

Der må åbnes mulighed for, at valgfag gennemføres i tilgrænsende uddannelsessystemer, der udbyder undervisning, som i omfang og niveau svarer til de valgfag, erhvervsskolerne udbyder.

Til § 28

1. led tilsikrer eleverne på den enkelte skole/det enkelte hold en *medindflydelse* på undervisningens organisation og metoder og i et vist omfang også på undervisningsindholdet.

2. led fastslår, at indholdet i uddannelserne må være tilpasset elevernes forudsætninger, både med hensyn til evner og med hensyn til interesser og modenhed. Der skal lægges vægt på at foretage en *større pædagogisk differentiering* end i dag.

Det må tages i betragtning, at erhvervsuddannelserne i dag nok i et vist omfang tiltrækker teoretisk interesserede elever, men især tiltrækker elever, der ikke *umiddelbart* er motiveret for de teoretiske kundskabsgivende dele af undervisningen. Uddannelserne må fortsat – især i de indledende faser – tage udgangspunkt i konkrete, grundlæggende erhvervsnære problemstillinger, og relevant teknologi må introduceres og anvendes.

Både de teoretiske og praktiske indholdselementer må placeres på et for eleverne velmotiveret tidspunkt i uddannelsen. Nogle skolemæssige indholdselementer må placeres, før eleverne begynder på den praktiske del af uddannelsen, eller ligge tidligt i den. Andre indholdselementer kan bedst placeres, når eleverne er begyndt på eller er et stykke inde i deres virksomhedspraktik.

Der bør lægges vægt på i den skolemæssige del af uddannelsen at udnytte elevernes erfaringer fra virksomhederne, og undervisningen må også kunne rumme eksperimentet og den selvstændige udforskning.

Til §§ 29 og 30

Disse bestemmelser svarer til de gældende bestemmelser i efg-lovens § 2, stk. 2 og 3.

B. Praktikuddannelsen

Om praktikstederne henvises til kapitel 6.